

בְּמִיָּא. בְּלִהוֹן אֶתְאַתְדֵן דָּא בְדָא וְנִפְקֹן דָּא מִן דָּא
 בְּתַנִּי (ס"א כהנ"ג) עֲזֻקָּאן, וּבְלִהוֹן מִסְתַּכְּלֵן לְנַפְי הַהוּא
 מִסְנַגְרַת. דְּבִיה מִתְאַחַד לְהַהוּא נִהְרָא עֲלָאָה
 לְאַשְׁקָאָה לֹון וְאַתְאַתְדֵן בֵּיתָ.

בְּתִים לְבַדִּים. חֲנִי עֲזֻקָּאן עֲלָאִין אַנּוֹן פְּתִים וְאַתְרִין
 לְבַדִּים דְּאַנּוֹן רְתִיכִין דְלִתְתָּא. בְּגִין דְדָא אָתִי
 מִסְטָרָא דְאַשָּׂא. וְדָא מִסְטָרָא דְמִיָּא. וְדָא מִסְטָרָא
 דְרוּחָא וְכֵן פְּלַחוּ בְּגִין לְמַחְוֵי רְתִיכָא לְאַרוּנָא. וְעַל
 דָּא מָאן דְּמִקְרַב יִקְרַב בְּאַלִּין בְּדִים וְלֹא בְמַה דְלִגְנוּ.
 לָךְ לָךְ אִמְרִין נְזִירָא, סְחֹור סְחֹור לְכַרְמָא לָא תִקְרַב.
 בַּר אַנּוֹן דְּאַתְחִוּוֹן לְשִׁמְשָׁא לִגְנוּ. לֹון אֶתְיָהִיב רְשׁוּתָא
 לְאַעֲלָאָה לְשִׁמְשָׁא וְלִקְרָבָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (במדבר א)
 וְהִזְרֵה קִרְבַּי יוֹמֵת.

בֵּית דְּבִרָאשִׁית רַבְרָבָא. רַבִּי יוֹסִי שְׂאִיל לִיהָ. וְאָמַר

לשון הקודש

וְאֵשׁ מִמֵּיִם. בְּלָם נֶאֱחָזוּ זֵו בְּזוּ וְיוֹצְאִים זֵו
 מִזֵּו בְּטַבְעוֹת הַלְלוּ, וְכָלֵם מִסְתַּכְּלִים
 לְאוֹתָהּ מִסְנַגְרַת, שְׂבָה נֶאֱחָזוּ לְאוֹתוֹ אֹור
 עֲלִיוֹן לְהַשְׁקוֹתָם וְנֶאֱחָזִים בּוּ.

פְּתִים לְבַדִּים - הַטַּבְעוֹת הַלְלוּ הֵם
 עֲלִיוֹנִים, פְּתִים וּמְקוֹמוֹת לְבַדִּים שְׂהֵם
 מִרְכַּבּוֹת שְׁלִמְטָה, בְּגִלְל שְׂזָה בָּא מִצַּד
 הָאֵשׁ, וְזָה מִצַּד הַמֵּיִם, וְזָה מִצַּד הַרוּחַ,

וְעַל זֶה פְּתוּב (במדבר א) וְהִזְרֵה קִרְבַּי יוֹמֵת.
 ב' שָׁל בְּרָאשִׁית הִיא גְדוּלָּה. ר' יוֹסִי

האי שיתא יומי בראשית דקא תנינן מאן אנון. אמר
 ליה תינינו דכתיב (תהלים קד) ארזי לבנון אשר נטע. כמה
 דאלין ארזין נפקין מן לבנון. הכי נמי אנון שיתא
 יומין נפקין מן בראשית.

ואלין שיתא יומין עלאין קרא פריש לון דכתיב,
 (דברי הימים א כט) לך יי הגדולה והגבורה
 והתפארת וגו'. פי כל דא צדיק. בשמים דא תפארת.
 ובארץ דא כנסת ישראל. בתרגומו די אחיד בשמיא
 ובארעא. כלומר דיסודא דעלמא דאקרי כל, איהו
 אחיד בתפארת דאקרי שמים, ובארץ (דף לא ע"ב) דאקרי
 כנסת ישראל.

ועל דא בראשית, ב' ראשית היא (חקמה, כמה דתרגם יונתן
 בראשית בחכמתא) בגין דאיהי תניינא לחושבנא
 ואקרי ראשית. בגין דהאי בתרא עלאה טמורא היא

לשון הקודש

הגדלה והגבורה והתפארת וגו'. פי כל
 - זה צדיק. בשמים - זו תפארת.
 ובארץ - זו כנסת ישראל, כמו תרגומו:
 שאוחז בשמים ובארץ. כלומר, שיסוד
 העולם שנקרא כ"ל, הוא אוחז
 בתפארת שנקרא שמים, ובארץ
 שנקראת כנסת ישראל.

ועל זה בראשית. ב' ראשית היא וחקמה,

שאל אותו ואמר, ששת ימי בראשית
 הללו ששנינו מהם? אמר לו, הינו מה
 שכתוב (תהלים קד) ארזי לבנון אשר
 נטע. כמו שהארזים הללו יוצאים מן
 לבנון, כך גם אותם ששה ימים
 יוצאים מן בראשית.

וששת הימים העליונים הללו, הפסוק
 פרש אותם, שכתוב (דברי הימים-א כט) לך ה'

קְדָמָאָה. וְעַל דְּלֹא עָיִל בְּחוּשְׁבָנָא, תַּנְיִינָא הַיּוֹ
 רֵאשִׁית. בְּגִין דָּא ב' רֵאשִׁית. וְעוֹד כְּמָה דְחֻכְמָה
 עֲלָאָה אִיהִי רֵאשִׁית. חֻכְמָה תַּתָּאָה רֵאשִׁית נְמִי הוּיָא.
 וְעַל דָּא לִית לְאַפְרָשָׁא ב' מִן רֵאשִׁית.

בְּרֵאשִׁית מְאָמַר קָרִינָן לִיה וְהָכִי הוּא. וְשִׁיתָא
 יוֹמִין נְפָקִין מִינָהּ וְאִתְּכַלִּילָן בֵּיה. וְאֵלִין
 אֶקְרוּן בְּגִוּוּנָא דְאֵלִין אַחֲרֵינִין. בְּרָא אֱלֹהִים. הָדָא הוּא
 דְכָתִיב וְנָהָר יוֹצֵא מַעַדָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. מָאִי
 לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן לְאַשְׁקָאָה וְלְקַיְימָא לִיה וְלְאַסְתַּכְּלָא
 בֵּיה בְּכָל מַה דְאַצְטְרִיד.

אֱלֹהִים אֱלֹהִים חַיִּים, דְּמִשְׁמַע בְּרֵאשִׁית בְּרָא
 אֱלֹהִים וְדָאֵי עַל יְדָא דְהַהוּא נִהָרָא בְּגִין
 לְאַפְקָא כְּלָא וְלְאַשְׁקָאָה כְּלָא. אֶת הַשָּׁמַיִם חִבּוּרָא

לשון הקודש

וששה ימים יוצאים ממנו ונכללים בו,
 ואלה נקראים כמו שאלה האחרים.
 ברא אלהים - זהו שכתוב ונהר יצא
 מעדן להשקות את הגן. מה זה להשקות
 את הגן? להשקותו ולקיים אותו
 ולהסתכל בו בכל מה שצריך.

אלהים - אלהים חיים, שמשמע
 בראשית ברא אלהים ודאי על ידי אותו
 נהר כדי להוציא הכל ולהשקות הכל.

כמו שתרגם יונתן בראשית - בחכמה בגלל
 שהיא שגיה לחשבון, ונקראת ראשית
 בגלל שפטר עליון זה טמיר הוא ראשון.
 ועל שלא נכנס בחשבון, הראשית הוא
 שני. בגלל זה ב' ראשית. ועוד, כמו
 שחכמה עליונה היא ראשית, גם כך
 חכמה תחתונה גם היא ראשית, ולכן
 אין להפריד ב' מן ראשית.

לבראשית קוראים לו מאמר וכך זה.

דְּבַר וְנוֹקְבָא כְּדָקָא חַוִּי. לְבַתָּר הָאִי. בִּיה אֲתַבְּרִי
עֲלָמָא לְתַתָּא. בִּיה יְהִיב חֵילָא לְכֻלָּא.

השלמה מההשמטות (סימן כ"ח)

וּמִנָּא לָן דְּשָׁמַיִם חַוִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב
(מְלָכִים א' ח') וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. אִטוּ שְׁלֹמֹה
מִתְפַּלֵּל אֶל הַשָּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ תִפְּלֹתוֹ, אֲלֵא שְׁנִקְרָא
שָׁמֶן עַל שְׁמוֹ. וְלָמָּה נִקְרָא שָׁמַיִם אֲלֵא שֶׁהוּא עֵגוּל
כְּמוֹ רֹאשׁ וּמִלְמַד שָׁמַיִם מִימֵינוּ וְאֵשׁ מִשְׁמָאלוֹ וְהוּא
בְּאֲמֻצֵּעַ שָׂא מַיִם, מֵאֵשׁ וּמַמִּים וּמְכַנִּים בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם,
כֹּא הָאֵשׁ וּמִצָּא מִצְדוֹ מִדַּת הָאֵשׁ. כֹּא מַיִם וּמִצָּא
מִצְדוֹ מִדַּת הַמַּיִם וְחַיֵּינוּ (אִיּוֹב כ"ה) עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
בְּמְרוֹמָיו, מַאי שָׁמַיִם מְלַמֵּד שְׁגִבֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֵשׁ וּמַיִם וּמִפְּתֵן זֶה בְּזֶה וְעוֹשֶׂה מֵהֵן רֹאשׁ לְדַבְּרֵיוֹ
שְׁנַאֲמַר (תהלים קי"ט) רֹאשׁ דְּבִרְךְ אֱמֶת. (עד כאן מההשמטות)

לשון הקודש

מִימֵינוּ וְאֵשׁ מִשְׁמָאלוֹ וְהוּא בְּאֲמֻצֵּעַ, שָׂא
מַיִם, מֵאֵשׁ וּמַמִּים, וּמְכַנִּים בִּינֵיהֶם
שְׁלוֹם. כֹּא הָאֵשׁ וּמִצָּא מִצְדוֹ מִדַּת הָאֵשׁ.
כֹּא מַיִם וּמִצָּא מִצְדוֹ מִדַּת הַמַּיִם, וְחַיֵּינוּ
(אִיּוֹב כה) עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. מֵהֵם
הַשָּׁמַיִם? מְלַמֵּד שְׁגִבֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֵשׁ וּמַיִם וּמִפְּתֵן זֶה בְּזֶה, וְעוֹשֶׂה מֵהֵן
רֹאשׁ לְדַבְּרֵיוֹ, שְׁנַאֲמַר (תהלים קיט) רֹאשׁ
דְּבִרְךְ אֱמֶת: ע"ב.

את השמים - חבור זכר ונקבה פראוי.
אחר כך בו נקרא העולם למטה, בו נתן
ב"ח לכל.

השלמה מההשמטות (סימן כ"ח)

וּמִנֵּין לָנוּ שְׁשָׁמַיִם הֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא? שְׁכַתוֹב (מלכים א' ח) וְאַתָּה תִשְׁמַע
הַשָּׁמַיִם. הֵאֵם שְׁלֹמֹה מִתְפַּלֵּל אֶל
הַשָּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ תִפְּלֹתוֹ? אֲלֵא שְׁנִקְרָא
שָׁמֶן עַל שְׁמוֹ. וְלָמָּה נִקְרָא שָׁמַיִם? אֲלֵא
שֶׁהוּא עֵגוּל כְּמוֹ רֹאשׁ, וּמִלְמַד, הַמַּיִם

אֵת הַשָּׁמַיִם דְּמִשְׁמַע דְּשָׁמַיִם אֲפִיקוּ אֶת בְּחִילָא
דְּרִזָּא דְּאֱלֹהִים חַיִּים בְּתַר דְּרֵאשִׁית אֲפִיק לִיה.

בֵּינָן דְּהָאֵי אֲפִיק כֹּלָא וְכֹלָא אֲתֵי־יֵשֵׁב בְּדוּכְתִּיה
בְּחַד. עֲזָקָא דָּא בְּתַר־יִתָּא אֲתַעְבִּידַת רֵאשִׁית.
וּבְהָאֵי רֵאשִׁית אֲפִיק נְהוּרִין עֲלָאִין וְשָׂרֵי נְהָרָא וְשָׂרֵי
מִיָּא לְנִגְדָא לְקַבְלָא לְתַתָּא. וְעַל דָּא בְּרֵאשִׁית וְהָאֵי
בְּרָא אֱלֹהִים. בִּיה בְּרָא עֲלֵמָא תַתָּאָה. בִּיה אֲפִיק
נְהוּרִין. בִּיה יְהִיב חִילָא לְכֹלָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר עַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה י') הִיתְפָּאֵר
הַגִּבּוֹר עַל הַחַוְצֵב בּוֹ. שְׁבַחָא דְמָאן, לָאו
דְּאוּמָנָא הוּא. כִּד בְּהָאֵי רֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים עֲלָאָה
אֶת הַשָּׁמַיִם. שְׁבַחָא דְמָאן דְּאֱלֹהִים הוּא. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי הָאֵי דְכְּתִיב, (דברים ד') אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרוּבִים

לשון הקודש

נתן ב"ח לכל.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, עַל זֶה כְּתוּב (ישעיה י')
הִיתְפָּאֵר הַגִּבּוֹר עַל הַחַוְצֵב בּוֹ. הַשְּׁבַח שֶׁל
מִי – לֹא שֶׁל הָאָמֵן הוּא? כִּד בְּרֵאשִׁית
הַזֹּאת בְּרָא אֱלֹהִים עֲלִיּוֹן אֶת הַשָּׁמַיִם –
הַשְּׁבַח שֶׁל מִי? שֶׁל אֱלֹהִים הוּא! אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, זֶה שְׁבַחְתוּב (דברים ד') אֲשֶׁר לוֹ
אֱלֹהִים קְרוּבִים אֵלָיו. קְרוּבִים? קְרוּב
צְרִיךְ לְהִיטוֹ! אֵלָא אֱלֹהִים עֲלִיּוֹן. אֱלֹהִים
שֶׁל פְּתַד יִצְחָק. אֱלֹהִים אַחֲרוֹן. וּמִשּׁוּם

אֵת הַשָּׁמַיִם, שְׁמִשְׁמַע שְׁהַשָּׁמַיִם
הוֹצִיאוּ אֶת, בְּפִתְחֵי שֶׁל סוּד אֱלֹהִים חַיִּים
אֲחֵר שְׂרֵאשִׁית הוֹצִיא אוֹתוֹ.

בֵּינָן שְׁוֵה הוֹצִיא הַכֹּל, וְהַכֹּל הִתְיַשֵּׁב
בְּמִקוּמוֹ בְּאֲחֵר, טַבַּעַת זֶה הָאֲחֵרוֹנָה
נַעֲשְׂתָה רֵאשִׁית, וּבְרֵאשִׁית הַזֶּה הוֹצִיא
אוֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים, וְהִשְׁרָה אוֹר וְהִתְחִילוּ
מִים לְהַשְׁפִּיעַ כְּנִגַּד לְמַטָּה. וְעַל זֶה
בְּרֵאשִׁית וְהָאֵי בְּרָא אֱלֹהִים. בּוֹ בְּרָא
עוֹלָם הַתְּחִתּוֹן, בּוֹ הוֹצִיא מְאוֹרוֹת, בּוֹ

אֵלָיו. קְרוֹבִים. קְרוֹב מִיָּבֵעֵי לֵיהּ. אֵלָא אֱלֹהִים עֲלָאָה.
 אֱלֹהִים דְּפִתְרָא יִצְתַּק. אֱלֹהִים בְּתַרְאָה. וּבְגִינֵי כַּד
 קְרוֹבִים וּגְבוּרוֹת סְגִיאוֹן אַעֲנוּ דְנַפְקוֹן מִתְרָא וְכִלְהוּ חַד.

השלמה מההשמטות (סימן כ"ט)

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. בְּזִמְנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה
 בְּאֵלִין קְלִיפִין הָוָה בּוֹנֵה עוֹלָמִין וּמַחְרִיבֵן
 וְהָא אִיְקָמוּהָ דְלִית הַשְּׁפָעָה בְּכָל עוֹלָמִין, וְנָהַר דְאִיהוּ
 צְדִיק יַחֲרַב וַיָּבֵשׁ בְּתֵרִין עוֹלָמִין, בְּעֲלָמָא דִין וּבְעֲלָמָא
 דְאִתֵּי. וְאִית מָאן דְאָמַר דְסָלִיק בְּמַחְשַׁבְתִּיהָ לְמַבְנֵי
 עוֹלָמִין וְלַהֲחַרְיָבֵן. וְאָמַר דִין מְהֻנְיִין לִי וְדִין לָא
 מְהֻנְיִין לִי. אֵלִין דְאִתְמַר בְּהוֹן אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
 הָאָרֶץ מְהֻנְיִין לִי. וְאַחֲרֵיִן דְאִתְמַר בְּהוֹן וְהָאָרֶץ
 הִיְתָה תְּהוֹ וְנָהוּ דְאִתְּהוּ עַל עוֹלָמִין דְסָלִיק בְּרַעוּתִיהָ
 לְמַבְנֵי לֹון וְלָא עֵבִיד לֹון עֲלִיהוּ אִתְמַר תְּהוֹ וְנָהוּ.
 וּבְזִמְנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאֵלִין קְלִיפִין אִתְמַר בֵּיהּ

לשון הקודש

הבא. ויש מי שאומר שעלה במחשבתו
 לבנות עולמות ולהחריבן, ואמר זה
 מועיל לי וזה לא מועיל לי. אלה שנאמר
 בהם את השמים ואת הארץ – מועילים
 לי, והאחרים שנאמר בהם והארץ היתה
 תהו ובהו, שמראה על עולמות שעלה
 ברצונו לבנותם ולא עשה אותם –
 עליהם נאמר תהו ובהו. ובזמן שהקדוש
 ברוך הוא בקלפות הללו, נאמר בו (איכה

כך כתוב קרובים, וגבורות רבות הם
 שיוצאים מאחד והכל אחד.

השלמה מההשמטות (סימן כ"ט)

והארץ היתה תהו (בראשית א). בזמן
 שהקדוש ברוך הוא הנה בקלפות
 האלה, הנה בונה עולמות ומחריבן,
 והרי הקימו שאין השפעה בכל
 העולמות, ונהר שהוא צדיק יחרב ויבש
 בשני העולמות, בעולם הזה ובעולם

סְבוֹתָהּ בְּעֵנָן לָךְ מֵעֲבוּר תְּפִלָּה. (איכה ג')

תַּחֲוֹ וְחִשְׁךְ עָלֶיהוּ אֶתְמָר (שמות י"ד) וַיְהִי הָעֲנָן וְהַחֹשֶׁךְ
וְאֵלֶיךָ קְלִיפִין דְּאַגְוָא, מוֹחָא מְלַגְאוּ דְתַלְיָא
(התלית) לְד' סְטָרִין דָּא יְהוּ"ה דְּאִיתוּ לָךְ קְבִיל מִסְאָבוּ.
כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (ירמיה כ"ג) הֲלֹא כֹה דִבְרֵי כָאֵשׁ נָאִם
יְיָ. מָה אִשָּׁא לָךְ מְקַבֵּל טוּמְאָה חֲכִי שְׁמִיָּה לָךְ לֹא מְקַבֵּל
טוּמְאָה. וּבְזִמְנָא דְמִתְנַבְרִין אֵלֶיךָ קְלִיפִין וְאֶתְבְּרוּן
מֵאַגְוָא, עֲלוּתָא דְאִיתוּ שְׂכִינְתָא אֲדִנְי, סְלָקָא לְגַבִּי
בְעֵלְהָ דְאִיתוּ יְהוּ"ה וְסְלִיקַת כּוּלְהָ, דְבְזִמְנָא דְאִיתוּ
מִתְכַּסִּי מִינָהּ בְּאֵלֶיךָ קְלִיפִין, אִיתוּ אֶתְקַרְיַאת עֲנִיָּה
יְבִשָּׁה וְלִית לָהּ אֵלָא מָה דִּיהֲבִין עֲבָדִין בְּחִשָּׂאֵי.

וּבְתַחֲוֹא זְמַנָּא דְקִדְשָׁא בְרִידָא הוּא אֶתְפְּשֵׁט מֵאֵלֶיךָ
קְלִיפִין אֶתְמָר (ישעיה ל') וְלֹא יִכְנַף עוֹד
מוֹרִידָא וְהִיוּ עֵינֶיךָ רוֹאוֹת אֶת מוֹרִידָא. וּמָה דַּתְּוָה

לשון הקודש

שְׂמִתְנַבְרִין הַקְּלִפּוֹת הַלְלוּ וְנִשְׁבְּרוּת
מֵהַאֲגוּז, הַתְּפִלָּה, שְׁהִיא שְׂכִינָה, אֲדִנְי,
עוֹלָה לְבַעֲלָהּ שְׁהוּא יְהוּ"ה, וּמַעֲלָה הַכֹּל.
שְׂבִיזְמֵן שְׁהוּא מִתְכַּסֵּה מִמְּנָה בְּקְלִפּוֹת
הַלְלוּ, הִיא נִקְרְאָת עֲנִיָּה יְבִשָּׁה, וְאִין לָהּ
אֵלָא מָה שְׁנוֹתָנִים עֲבָדִים בְּחִשָּׂאֵי.

וּבְאֵתוֹ זְמַן שְׂמִתְפְּשֵׁט הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מִן הַקְּלִפּוֹת הַלְלוּ, נְאֻמַר (ישעיה ל')

א סִבְתָּ בְּעֵנָן לָךְ מֵעֲבוּר תְּפִלָּה.

תַּחֲוֹ וְחִשְׁךְ, עָלֶיהֶם נְאֻמַר (שמות יד) וַיְהִי
הָעֲנָן וְהַחֹשֶׁךְ, וְאֵלוּ קְלִפּוֹת הָאֲגוּז. הַמּוֹחַ
מִבְּפָנִים שְׁתִּלּוּי וְשֵׁל שְׁלִשׁוֹ לְאַרְבַּעָה
עֲדָדִים זֶה יְהוּ"ה, שְׁהוּא לֹא מְקַבֵּל
טְמֵאָה, כְּמוֹ שְׁנְאֻמַר (ירמיה כג) הֲלוֹא כֹה
דִבְרֵי כָאֵשׁ נָאִם ה'י. מָה אִשׁ לֹא מְקַבֵּלַת
טְמֵאָה, כִּדְ שְׂמוֹ לֹא מְקַבֵּל טְמֵאָה. וּבְזִמְנָא

יִבְשֶׁה אֶתְמָר בָּהּ, מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְאֶתְקַרְיָאת
 בְּרָכָה דִּילִיָּהּ, קַרְבְּנָא דִּילִיָּהּ, עוֹלָה דִּילִיָּהּ, דְּאוּקִיד
 כָּל אֱלִין קְלִיפִין. וּסְלִיקַת לְגַבִּיָּה קְטֹרֶת. קְשׁוּרָא
 דִּילִיָּהּ, עוֹלָה דִּילִיָּהּ, דְּכִתִּיב (ויקרא ו') זֹאת תֹּזְרֶת הָעוֹלָה,
 הִיא הָעוֹלָה בְּעֻלּוֹתָא דְשַׁחֲרִית, הִיא הָעוֹלָה לְגַבִּיָּה
 בְּעֻלּוֹתָא דְמִנְחָה בְּכַמֶּה רִיחִין וּבּוֹסְמִין דְּגֵן עֲדָן דְּאִיָּהּ
 גֵּן דְּאוּרִיָּתָא. הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (שיר השירים ד') גֵּן נְעוּל
 אֲחֹתִי כֻלָּה, סְתִימָא דְלֹא אֶתְפַּתַּחַת אֲלֵא לְגַבִּי בְּעֻלָּה.

וְכֹד יִיְתִי בְּעֻלָּה (תהלים נ"א) אֲדַנִּי שְׁפַתִּי תִפְתַּח דְּאִיָּהּ
 בְּבֹא עֲלָאָה אֶתְפַּתַּחַת לְגַבִּיָּה כְּתָרִין (פתרין)
 סְמִינִן קְשׁוּט וְקַבִּילַת לִיָּה כְּתָרִין דְּרוּעִין, הָדָא הוּא
 דְכִתִּיב (שיר השירים ב') שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמְיֵנוּ
 תַחְבְּקֵנִי. יְהוּ"ה נְחִית לְגַבִּיָּה וְדָא הוּא רֹזָא אֲמִין (דְּאֲמִין)
 גִּימְטְרִיא יֵאֱהַדוּנָה"י דְּאִיָּהּ חֲבוּרָא דְּתָרִין שְׁמָתָן

לשון הקודש

וּבְשָׂמִים שֶׁל גֵּן עֲדָן, שֶׁהִיא גֵּן הַתּוֹרָה.
 זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שיר ד') גֵּן נְעוּל אֲחֹתִי כֻלָּה.
 סְתוּמָה שְׁלֵא נִפְתַּחַת אֲלֵא רַק לְבַעֲלָהּ.
 וּבְשֵׁיבֵא בְּעֻלָּה, (תהלים נא) אֲדַנִּי שְׁפַתִּי
 תִפְתַּח, שֶׁהוּא דִלְת עֲלִיזוֹנָה נִפְתַּחַת אֱלִין
 כְּתָרִים [בְּשֵׁנִין] עֲמוּדֵי אֲמֵת (נצח יהוד)
 וּמְקַבְּלַת אוֹתוֹ בְּשֵׁתִי זְרוּעוֹת. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב (שיר ב') שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי
 וַיִּמְיֵנוּ תַחְבְּקֵנִי. יְהוּ"ה יוֹרֵד אֵלֶיךָ, וְזֶהוּ

וְלֵא יִכְנַף עוֹר מוֹרִיד וְהָיוּ עֵינֶיךָ רֹאוֹת
 אֶת מוֹרִיד. וּמָה שֶׁהִיָּתָה יִבְשֶׁה, נֵאמַר
 בָּהּ (שם ו') מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְנִקְרָאת
 הַבְּרָכָה שְׁלוֹ, הַקְּרָבָן שְׁלוֹ, עוֹלָה שְׁלוֹ
 שְׁשׁוּרָף כָּל הַקְּלָפוֹת הַלְלוּ. וְעוֹלָה אֵל
 הַקְּטֹרֶת הַקְּשׁוּר שְׁלוֹ, הָעוֹלָה שְׁלוֹ,
 שְׁפָתוֹב (ויקרא ו') זֹאת תֹּזְרֶת הָעֻלָּה. הִיא
 הָעֻלָּה – בְּתַפְלַת שַׁחֲרִית, הִיא הָעֻלָּה –
 אֱלִין בְּתַפְלַת מִנְחָה בְּכַמֶּה רִיחֹת

בְּאַתְוֹן. וּבְגִין דָּא גְדוּל הָעוֹנָה אָמֵן יוֹתֵר מִן הַמְּבָרַךְ
בְּזִמְנָא דְאֵינוֹן תִּרִין בְּרִישָׁא דְצַדִּיקָא.

אָבֵל כִּד אֵינוֹן בְּרִישָׁא דְחַיִּיבֵיָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
אָמְרַת לְגַבִּיָּהּוּ (שיר השירים א') אֵל תִּרְאוּנִי שְׂאֵנִי
שְׁחַרְחַרְתָּ מֵאֲלִין דְּשַׁרְיִין לְפִתְאָה לְבַנֵּי נָשָׂא כְּמָה
דְּהוּ מְפִתִין לְיִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא בְּשִׂית שְׁעֵתִין, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (שמות ל"ב) וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשֵׁשׁ מֹשֶׁה לָּרְדַת מִן
הַהָר. וְאוֹקְמוּהָ מָאִי כִי בִשֵׁשׁ, אֶלָּא בְּשִׂית שְׁעֵתִין
עֲבָדוּ יֵת עַגְלָא בְּגִין לְאַפְרָשָׁא לֹון מִשְׁבַּע. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (שמות י"ב) אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שָׂאֵר, אַךְ
חֵלֶק בֵּין שֵׁשׁ לְשַׁבַּע.

וּבְגִין דָּא אָמְרַה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁשׁוּפְתַנִּי הַשְּׁמֵשׁ
נְרַמוּ דְאַסְתַּלַּק מִנִּי ו' דְּאִיְהוּ הַשֵּׁשׁ וְאוֹר

לשון הקודש

(שמות לב) וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשֵׁשׁ מֹשֶׁה לָּרְדַת
מִן הַהָר, וּבְאֵרוּהָ, מַה זֶה בִּשֵׁשׁ? אֶלָּא
בִּשֵׁשׁ שְׁעוֹת עָשׂוּ אֶת הָעַגְלָא, כְּדִי
לְהַפְרִידֵם מִשְׁבַּע. זֶה שְׁפָתוֹב אַךְ בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שָׂאֵר. אַךְ – חֵלֶק בֵּין
שֵׁשׁ לְשַׁבַּע.

וְלִכְּן אָמְרַה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁשׁוּפְתַנִּי
הַשְּׁמֵשׁ נְרַמוּ דְאַסְתַּלַּק מִמֵּנִי ו' (תפארה),
שֶׁהוּא הַשֵּׁשׁ, וְאוֹר הַשֵּׁשׁ שְׁהִיָּה מֵאִיר

סוּד אָמֵן גִּימְטְרִיאַ יֵאֵהֲדוּנְהָ"י, שֶׁהוּא
חֶבֶר שְׁנֵי שְׁמוֹת בְּאוֹתֵיּוֹת, וְלִכְּן גְּדוּל
הָעוֹנָה אָמֵן יוֹתֵר מִהַמְּבָרַךְ, בְּזִמְן שֶׁהֵם
שְׁנַיִם בְּרֵאשׁ הַצַּדִּיקִים.

אָבֵל כִּשְׁהֵם בְּרֵאשׁ הַרְשָׁעִים, כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל אָמְרַת לָהֶם, (שם א) אֵל תִּרְאוּנִי
שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ, מֵאֲלֵה שְׁשׁוּרִים לְפִתוֹת
לְבַנֵּי אָדָם, כְּמוֹ שֶׁהֵיוּ מְפִתִים אֶת
יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא בִּשֵׁשׁ הַשְּׁעוֹת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב

הַיֵּשׁ דַּהּוּה נָהִיר בְּסִתְרָא דְשִׁית תִּיבּוּן דְּאִינוּן (דְּבָרִים)
 (ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, בְּנֵי אַמִּי נִחְרוּ
 בִּי, נִיחָר גְּרוֹנָם דְּבִטְלוּ קְרִית שְׁמַע דְּאִתְמַר בִּיה
 (תהלים קמ"ט) רוֹמְמוֹת אֵל בְּגְרוֹנָם, וּבְגִין דָּא שְׁמוֹנֵי
 נוֹטְרָה אֶת הַפְּרָמִים, דְּאִינוּן שְׂאָר אוֹמִין עָרְב רַב.
 וּבְגִין דָּא בְּרַמִּי שְׁלִי לֹא נְטַרְתִּי וּבְגִין דָּא אִינוּן עָרְב
 רַב מִצְּלִיחִין בְּכֻלָּא.

פְּתָנוֹת עוֹר חֲשׂוּכִין דְּעֵינִין דְּאִתְמַר בְּהוּן (בראשית כ"ז)
 וַתִּכְהִין עֵינָיו מִרְאוֹת, לְאַסְתַּכְּלָא לְאַלְיָן
 דְּאִתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א') נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְאָה מְרָאוֹת
 אֱלֹהִים דְּאִינוּן חֲמִשׁ אֹר דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית פְּתָנוֹת
 אֹר אִינוּן. וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. וְהָאֶרֶץ הָא תְּהוֹ. תְּהוֹ
 תְּרִין. בְּהוֹ תְּלָת. חֲשֵׁךְ אַרְבַּע. תְּהוֹם חֲמִשׁ. וְאַרְבַּע
 אִינוּן דְּכֻלִּילָן בְּגוֹפָא וְאִינוּן אַרְבַּע יְסוּדֵין דְּאִינוּן

לשון הקודש

בְּהֵם (בראשית כז) וַתִּכְהִין עֵינָיו מִרְאוֹת,
 לְהַסְתַּכְּלָא עַל אוֹתָם שְׁנַאֲמַר בְּהֵם (יחזקאל
 א') נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְאָה מְרָאוֹת
 אֱלֹהִים, שְׁהֵם חֲמִשׁ פְּעֻמִּים אֹר
 שְׁבַמְעֵשָׁה בְּרָאשִׁית, פְּתָנוֹת אֹר הֵם.
 וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. וְהָאֶרֶץ - הִרִי אֶחָד,
 תְּהוֹ - שְׁנַיִם, בְּהוֹ - שְׁלֹשָׁה, חֲשֵׁךְ -
 אַרְבַּעַה. תְּהוֹם - חֲמִשָּׁה. וְאַרְבַּעַה הֵם
 שְׁכֻלִילִים בְּגוֹף, וְהֵם אַרְבַּעַה יְסוּדוֹת

בְּסִתְרָא שְׁל שֵׁשׁ תִּבּוֹת, שְׁהֵם שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, בְּנֵי אַמִּי
 נִחְרוּ בִּי, נִחָר גְּרוֹנָם שְׁבִטְלוּ קְרִיאת
 שְׁמַע, שְׁנַאֲמַר בְּהוֹ (תהלים קמט) רוֹמְמוֹת אֵל
 בְּגְרוֹנָם, וְלִבְנֵי שְׁמוֹנֵי נְטְרָה אֶת הַפְּרָמִים,
 שְׁהֵם שְׂאָר אֲמוֹת עָרְב רַב. וְלִבְנֵי בְּרַמִּי
 שְׁלִי לֹא נְטַרְתִּי, וְלִבְנֵי אוֹתָם עָרְב רַב
 מִצְּלִיחִים בְּכֻלָּא.

פְּתָנוֹת עוֹר חֲשׂוּכִי הָעֵינִים, שְׁנַאֲמַר

קְלִיפִין דְּאַגוּזָא, וּבְגִין דָּא וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְּהוּ.
וְאוּקְמוּהָ הִיְתָה מִקְדָּמַת דְּנָא, דְּהִכִּי אֶרְחָא דְקְלִיפִין
דְּמִקְדָּמִין לְמוֹחָא.

וְרוּחַ אֱלֹהִים דָּא רוּחָא דְמְשִׁיחָא, דְּמִיד דִּיהָא
מְרַחֶפֶת עַל אַנְפֵי מִיָּא דְאוּרִייתָא מִיד יְהָא
פּוּרְקָנָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
אוֹר. וַיִּשְׁלַחְהוּ יי אֱלֹהִים, מִיד (לְמְשִׁיחָא) מְשִׁיחָא דְהָהּ
בְּגִנְתָּא דְעֵדֵן בְּמָה דְאַתְמָר בִּיהּ וַיִּשְׁלַחְהוּ מִן עֵדֵן
מֵעֵדֵן דִּילִיהּ. וְאַמַּי לְעִבּוּד אֶת הָאֲדָמָה דְאִיהִי
שְׂכִינְתָּא בְּגִין דָּא וַיִּשְׁלַחְהוּ מִיד, דִּיפּוּק מִתַּמָּן.

וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגֵן עֵדֵן אֶת הַכְּרוּבִים דְּאִינוּן מְשִׁיחַ
בֵּין דָּוָד וּמְשִׁיחַ בֵּין יוֹסֵף דְּמְשַׁבָּא רוּחָא
דְּמְשִׁיחָא דְאַתְמָר בִּיהּ, וְרוּחַ אֱלֹהִים דָּא שִׁיל"ה הֵהוּא
דְאַתְמָר בִּיהּ (במדבר יא) וְאַצְלַתִּי מִן הָרוּחַ, דְּהִכִּי סָלִיק

לשון הקודש

שְׂנַאֲמַר בּוּ (בראשית א) וַיִּשְׁלַחְהוּ [וגו'] מִן
עֵדֵן, מֵעֵדֵנוּ, וְלָמָּה? לְעִבּוּד אֶת הָאֲדָמָה,
שְׂהִיא שְׂכִינְהָ. בְּגִלּוּל זֶה וַיִּשְׁלַחְהוּ, מִיד
שְׂנַיִצָא מְשָׁם.

וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם - לְגֵן - אֶת הַכְּרוּבִים,
מְשִׁיחַ בֵּין דָּוָד וּמְשִׁיחַ בֵּין יוֹסֵף שְׂמוּשֵׁד
רוּחַ הַמְּשִׁיחַ, שְׂנַאֲמַר בּוּ וְרוּחַ אֱלֹהִים,
זֶה שִׁיל"ה, אוֹתוֹ שְׂנַאֲמַר בּוּ (במדבר יא)

שְׁהֵם קְלִפּוֹת הָאֲגוּז, וְלָכֵן וְהָאֶרֶץ הִיְתָה
תְּהוּ. וּבְאֵרוּחַ הִיְתָה - מִקְדָּם לְכֵן, שְׂכַף
דְּרַף הַקְּלִפּוֹת שְׂקוּדָמוֹת לְמַת.

וְרוּחַ אֱלֹהִים - זֶה רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, מִיד
שְׂתֵּהָא מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי מִי הַתּוֹרָה, מִיד
תְּהִיָּה גְּאֵלָה. זֶהוּ שְׂכַתּוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אוֹר. וַיִּשְׁלַחְהוּ הִי אֱלֹהִים, מִיד
וּלְמְשִׁיחַ אֶת הַמְּשִׁיחַ שְׂהִיָּה בְּגֵן עֵדֵן, כְּמוֹ

שִׁיל"ה מוֹשֶׁה בְּחוֹשְׁבֵנָא. וַיִּשְׁבֵּן מִקְדָּם, דְּאַקְדִּים שִׁיל"ה
 לְתַרְוּוּיָהּוּ בְּגִין דִּיהָא מְרַחֶפֶת עַל אַנְפוּי דְּאוּרִייתָא
 וּפּוֹרְקָנָא בֵּיהּ תְּלִיָא וְהָא אוּקְמוּהָ.

וְאֵת לַהֲט הַחֶרֶב הַמְתַּהַפֶּכֶת מִיַּד יְהִי בִידֶיהָ. וּמְאִי
 נִיהוּ, מִטָּה מִטְט"רוֹן דְּאַתְהַפֵּךְ מִמִּטָּה לְנַחֲשׁ
 וּמִנַּחֲשׁ לְמִטָּה. וְעוֹד מִטָּה דָּא שְׂכִינְתָּא תַתָּאָה וְאִם
 זְכוּ יִשְׂרָאֵל כְּלָפֵי חֶסֶד לִימִינָא וַיִּפְקוּן בְּרַחֲמֵי. וְאִם
 לְאוּ מִטָּה כְּלָפֵי חוּבָה לְסַטְרָא דְגִבּוֹר"ה דְּתַמָּן נַחֲשׁ,
 אֵל אַחֵר. דְּתַבַּע לְשַׁפוּךְ דְּמָא וְאַתְקַטִּיל מְשִׁיחַ
 וּסְגִיָּאִין מִיִּשְׂרָאֵל. וּבְגִין דָּא אֶתְמַר (רות ג) שְׂכִבִי עַד
 הַבֶּקֶר דְּאִיתּוּ בְּקֶר דְּאַבְרָהָם דִּיהָא מִטָּה כְּלָפֵי חֶסֶד.

וּבְגִין דָּא וְאֵת לַהֲט הַחֶרֶב הַמְתַּהַפֶּכֶת וְכֻלָּא
 לְשִׁמּוֹר אֶת דְּרִךְ עֵץ הַחַיִּים דְּאִיתּוּ אוּרִייתָא

לשון הקודש

כְּלָפֵי חֶסֶד, לְיָמִין, וַיִּצְאוּ בְּרַחֲמִים. וְאִם
 לְאוּ – מִטָּה כְּלָפֵי חוּבָה, לְעַד הַגִּבּוֹרָה,
 שְׁשָׁם הַנַּחֲשׁ אֵל אַחֵר שְׁמִבְקֵשׁ לְשַׁפּוּךְ
 דָּם, וְנַהֲרַג מְשִׁיחַ וּרְבִים מִיִּשְׂרָאֵל, וְלִכְּן
 נֶאֱמַר (רות ג) שְׂכִבִי עַד הַבֶּקֶר, שְׁהוּא בְּקֶר

שֶׁל אַבְרָהָם שְׁיִהְיֶה מִטָּה כְּלָפֵי חֶסֶד.
 וּבְגִלְלַל זֶה וְאֵת לַהֲט הַחֶרֶב הַמְתַּהַפֶּכֶת,
 וְהַכֵּל כְּדִי לְשִׁמּוֹר אֶת דְּרִךְ עֵץ הַחַיִּים,
 שְׁהִיא תוֹרָה, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (משלי א) עֵץ

וַאֲצִלְתִּי מִן הָרוּחַ, שְׁכָךְ עוֹלָה שִׁילָה
 כְּחֻשְׁבוֹן מוֹשֶׁה. וַיִּשְׁבֵּן מִקְדָּם, שְׁמִקְדָּיִם
 שִׁילָה לְשִׁנְיָהֶם, כְּדִי שְׁתִּהְיֶה מְרַחֶפֶת
 עַל פְּנֵי הַתּוֹרָה, וְהַנְּאֻלָּה תְּלוּיָהּ בּוֹ,
 וְהָרִי פְּרִשׁוּקָהּ.

וְאֵת לַהֲט הַחֶרֶב הַמְתַּהַפֶּכֶת, מִיַּד יְהִיָּה
 בְּיָדוֹ, וּמַהוּ? הַמִּטָּה. מִטְטְרוּן מִתְהַפֵּךְ
 מִמִּטָּה לְנַחֲשׁ וּמִנַּחֲשׁ לְמִטָּה. וְעוֹד, מִטָּה
 זוֹ שְׂכִינָה תַחְתּוֹנָה, וְאִם זְכוּ יִשְׂרָאֵל –

דַּאֲתָמַר בָּה עַיִן חַיִּים הִיא וְאִיהִי אֲוֲרִייתָא דְבָעַל פֶּה.
 אִם זָכָה בַר נָשׁ, אִיהִי סַם חַיִּים דִּילִיָּה. וְאִם לֹא,
 הִיא מִתְהַפֵּכֶת לִיָּה לְסַם חַמּוֹת. וְהָא אֲוִקְמוּהָ מֵאֲרִי
 מִתְנִיתִין חֲכִי, כְּגֹוֹנָא דְמִטָּה דַּאֲתַהֲפֹד לְנַחֲשׁ וּמְנַחֲשׁ
 לְמִטָּה. וּבְזִמְנָא הַהוּא יִתְמַחֵן מִן עֲלָמָא כָּל אֵינֻן
 דַּאֲתָמַר בְּהוֹן (שמות ז') וַיַּעֲשׂוּ בֵּן חֲרָטוּמֵי מִצְרַיִם
 בְּלִטְיָהֶם: (עד כאן מההשמטות).

תּוֹסַפְתָּא

בְּרֵאשִׁי"ת בְּרֵ"א רְמֵז לְכַתְ"ר חֲכָמ"ה. אֱלֹהִים רוּמֵז לְבִינָ"ה. א"ת
 רוּמֵז לְגְדוּלָ"ה וּגְבוּרָ"ה. הַשְּׁמַיִם דָּא הוּא תַּפְאֲרָ"ת. וְא"ת רוּמֵז
 לְנִצְ"ח הו"ד יְסוּ"ד. הָאֲרָ"ץ רוּמֵז לְמַלְכוּ"ת: (עד כאן תוספתא).

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. (ויאמר אלהים למי הוא
 אומר אינו אומר אלא לאחרים. יהי אור לעולם הזה. ויהי אור לעולם הבא). וְדָא
 אִיהוּ נְהוּרָא דְבְרָא קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּקַדְמוּתָא.
 וְהוּא נְהוּרָא דְעִינָא. וְהוּא נְהוּרָא דְאַחֵי קְדָשָׁא בְּרִידָא

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

תּוֹסַפְתָּא

בְּרֵאשִׁי"ת בְּרֵ"א, רְמֵז לְכַתְ"ר חֲכָמ"ה.
 אֱלֹהִים רוּמֵז לְבִינָ"ה. א"ת רוּמֵז לְגְדוּלָה
 וּגְבוּרָ"ה. הַשְּׁמַיִם זְהוּ תַּפְאֲרָ"ת. וְא"ת
 רוּמֵז לְנִצְ"ח הו"ד יְסוּ"ד. הָאֲרָ"ץ רוּמֵז
 לְמַלְכוּ"ת: עד כאן התוספתא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים, לְמִי הוּא אֹמֵר? אֵינּוּ אֹמֵר אֱלָא לְאַחֵרִים.

חַיִּים הִיא, וְהִיא תוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה. אִם
 זָכָה אָדָם - הִיא סַם חַיִּים שְׁלוֹ, וְאִם
 לֹא - הִיא מִתְהַפֵּכֶת לוֹ לְסַם חַמּוֹת.
 וְהָרִי פְרִשׁוּהָ בְעֲלֵי הַמִּשְׁנֶה כְּדָ, כְּמוֹ
 שְׂחַמְטָה שְׂחַתְהֲפֹד לְנַחֲשׁ וּמְנַחֲשׁ לְמִטָּה.
 וּבְאוֹתוֹ זְמַן יִפְחוּ מִן הָעוֹלָם כָּל אוֹתָם
 שְׂנַאֲמַר בָּהֶם (שמות ז') וַיַּעֲשׂוּ בֵּן חֲרָטָמֵי
 מִצְרַיִם בְּלִטְיָהֶם:

הוא לאדם קדמאָה וְהוּי חוּי ביה מְסִיפִי עֲלֵמָא וְעַד
 מְסִיפִי עֲלֵמָא. וְהוּא נְהוּרָא דְאַחֵי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
 לְדוֹד וְהוּא מְשַׁבֵּחַ וְאָמַר (תהלים לא) מָה רַב טוֹבְכָךְ אֲשֶׁר
 צִפְנַתָּ לִירְאִיךָ. וְהוּא נְהוּרָא דְאַחֵי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
 לְמוֹשֶׁה וְחָמָא בֵּיה מְגֻלְעָד וְעַד דִּן.

וּבְשַׁעְתָּא דְחָמָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא דִּיקוּמוֹן תְּלַתָּא
 דְרִין תִּיבִין. וְאַנּוֹן דְרָא דְאַנּוּשׁ וְדָרָא
 דְמוֹפְנָא וְדָרָא דְפִלְגָה (נ"א נניו ליה) בְּגִין דְלֹא יִשְׁתַּמְשׁוּן
 בֵּיה, וְיָהֵב יְתִיה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמוֹשֶׁה וְאַשְׁתַּמַּשׁ
 בֵּיה תְּלַת יְרַחֵן דְאַשְׁתַּאֲרוֹן לִיה מִיּוֹמֵי עֲבוּרָא דִילִיה.
 בְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (שמות ב) וְתִצְפְּנֶהוּ שְׁלֹשָׁה יְרַחִים.

וּבְתַר תְּלַת יְרַחֵן עָאֵל קָמִי פְרַעֲה נָטִיל לִיה
 קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא מְנִיה. עַד דְקָאִים עַל

לשון הקודש

מְגֻלְעָד וְעַד דִּן.

וּבְשַׁעְתָּא שְׂרָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שְׁיַעֲמְדוּ שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, וְהֵם,
 דוֹר אֲנוּשׁ, וְדוֹר הַמְּבוּל, וְדוֹר הַפְּלָגָה –
 גָּנְזוּ אוֹתוֹ בְּדֵי שְׁלֵא יִשְׁתַּמְשׁוּ בוֹ, וְנִתְּן
 אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה
 וְהִשְׁתַּמַּשׁ בוֹ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים שְׁנֵשְׂאָרוֹ לוֹ
 מִיּוֹם עֲבוּרוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ב)
 וְתִצְפְּנֶהוּ שְׁלֹשָׁה יְרַחִים.
 וְאַחַר שְׁלֹשָׁה יְרַחִים נִכְנַס לְפָנָי

יְהִי אֹר – לְעוֹלָם הָיָה. וְהִי אֹר – לְעוֹלָם הַבָּא.
 וְהוּוּ הָאֹר שֶׁבְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּתַחֲלָה, וְהוּא אֹר הָעֵינַן, וְהוּא אֹר
 שֶׁהִרְאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם
 הִרְאֵשׁוֹן וְהָיָה רוֹאֶה בוֹ מִסּוּף הָעוֹלָם
 וְעַד סוּף הָעוֹלָם, וְהוּא אֹר שֶׁהִרְאָה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדוֹד, וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ
 וְאָמַר (תהלים לא) מָה רַב טוֹבְכָךְ אֲשֶׁר
 צִפְנַתָּ לִירְאִיךָ. וְהוּא הָאֹר שֶׁהִרְאָה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה וְרָאֶה בוֹ

טוֹרָא דְסִינֵי לְקַבְּלָא אֲזִרְיִיתָא וְהָדָר לִיהּ הֵתוּא
 נְהוֹרָא וְאַשְׁתַּמֵּשׁ בֵּיהּ כָּל יוֹמוֹי. וְלֹא יִכְלוּ בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל לְמִקְרַב בְּהַדִּיּה עַד דִּי־הֵב מִסּוּהָ עַל אַנְפוּי
 כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמות לד) וַיִּירָאוּ מִגֹּשֶׁת אֱלֹוֹי.
 וְאַתְּעַטְף בֵּיהּ כְּטַלִּית. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קד)
 עוֹטָה אֹזַר בְּשִׁלְמָה.

יְהִי אֹזַר וְיְהִי אֹזַר. כָּל מַה דְאַתְמָר בֵּיהּ וְיְהִי
 הוּא בְעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק אֹזַר דְבִרָא קֳדָשָׁא בְרִידָא הוּא בְעוֹבְדָא
 דְבִרָאשִׁית הָוָה סָלִיק נְהוּרִיָּה מְסִיפֵי עֵלְמָא עַד
 סִיפֵי עֵלְמָא וְאַתְגְּנִיז.

כִּי טַעַמָא אַתְגְּנִיז. בְּגוֹן דְלֹא יִתְהַנּוֹן מִנִּיהּ חִיבֵי
 עֵלְמָא. וְעֵלְמִין לֹא יִתְהַנּוֹן בְּגִינֵיהוֹן. וְהוּא
 טְמִיר לְצַדִּיקָא, לְצַדִּיק דִּיקָא (דף לב ע"א) דְכְּתִיב, (תהלים צז)

לשון הקודש

יְהִי אֹזַר וְיְהִי אֹזַר. כָּל מַה שְׁנַאֲמַר בּוֹ
 וְיְהִי - הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֹזַר שְׂפָרָא הַקְּדוּשָׁא
 בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, הִיָּה עוֹלָה
 אֲוָרוֹ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם וְנִגְנָזוּ.
 מַה הַטַּעַם שְׁנִגְנָזוּ? כִּדִּי שְׂלֵא יִהְנוּ מִמֶּנּוּ
 רְשָׁעֵי הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָמוֹת לֹא יִהְנוּ בְּגִלְגָּלָם.
 וְהוּא שְׁמִיר לְצַדִּיקִים, לְצַדִּיק דִּיקָא,

כָּרְעָה, לָקַח אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִמֶּנּוּ, עַד שְׁעָמַד עַל הַר סִינֵי לְקַבֵּל
 אֶת הַתּוֹרָה, וְהַחֲזִיר לוֹ אוֹתוֹ הָאֹזַר
 וְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ כָּל יוֹמוֹי. וְלֹא יִכְלוּ בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל לְקַרְבַּ אֱלֹוֹי, עַד שְׁנָתֵן מִסּוּהָ
 עַל פְּנֵיו, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שם לד) וַיִּירָאוּ
 מִגֹּשֶׁת אֱלֹוֹי. וְהִתְעַטְף בּוֹ כְּטַלִּית. וְהוּ
 שְׂכָתוֹב (תהלים קד) עוֹטָה אֹזַר בְּשִׁלְמָה.

אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה וכדין יתבסמון
עלמין ויהון כלא חר. ועד יומא דיהא עלמא דאתי
הוא טמיר ונגניו.

ההוא נהורא נפק מגו חשוכא דאתגלפא בקלפוי
דטמירא דכלא. עד דמההוא נהורא
דאתנגניו אתגליף בשביל חד טמירא לחשוכא
דלתתא ונהורא שארי ביה. מאן חשוכא דלתתא.
ההוא דאקרי לילה דכתיב ביה ולחשך קרא לילה.

ועל דא תנינן מאי דכתיב, (איוב יב) מגלה עמוקות
מני חשך. רבי יוסי אומר אי תימא מחשך
סתים אתגליין. הא תזינן דטמירין אנון כל אנון
בתרין עלאין וקרין עמוקות. מהו מגלה. אלא כל
אנון טמירין עלאין לא אתגליין אלא מגו ההוא
חשוכא דאיהו ברוא דליליא. (ויהא כלא חר ברוא דוהיה אור חלבנה

לשון הקודש

שְׁלֹמֶסְתָּהּ? אֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא לֵילָה, שְׁכֵתוֹב בּוֹ
וְלַחֲשָׁךְ קָרָא לֵילָה.

וְעַל זֶה שֶׁנִּינּוּ, מַה זֶה שְׁכֵתוֹב (איוב יב)
מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת מְנֵי חֲשָׁךְ? רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר,
אִם תֹּאמַר מִחֲשָׁךְ נִסְתַּר הַתְגַּלוֹת, הֲרֵי
רְאִינוּ שֶׁנִּסְתַּרִים הֵם כָּל אוֹתָם בְּתָרִים
עֲלִיוֹנִים וְקוֹרְאִים עֲמֻקּוֹת. מַהוּ מְגַלֶּה?
אֵלָּא כָּל אוֹתָם נִסְתַּרִים עֲלִיוֹנִים לֹא

שְׁכֵתוֹב (תהלים צ) אור זרוע לצדיק ולישרי
לב שמחה. ואז יתבשמו העולמות ויהיו
כלם אחר. ועד היום שיהיה העולם הבא,
הוא נסתר ונגניו.

אֹתוֹ אור יצא מתוך החשך שֶׁנִּחְקַק
בַּמַּטֵּה שֶׁנִּסְתַּר מִכָּל, עַד שֶׁמֵּאוֹתוֹ אור
שֶׁנִּגְנֵנוּ, נִחְקַק בְּשִׁבִיל אַחַד טְמִיר לַחֲשָׁךְ
שְׁלֹמֶסְתָּהּ. וְהָאֵר שְׁרוּי בּוֹ. מִיְהוּ הַחֲשָׁךְ